

BIJEENKOMST

Werken met beperkte middelen: wat kun je doen?

20 september 2025 in Driebergen-Rijsenburg

Veel lokale afdelingen staan voor dezelfde twee uitdagingen: een gebrek aan geld en aan menskracht. Tijdens deze bijeenkomst kregen bestuurders praktische tips om meer financiële ruimte te creëren. Denk aan het aanvragen van externe fondsen, het inzetten van eigen middelen en – als het echt niet anders kan – wat er komt kijken bij het beëindigen van een lokale afdeling. In dit verslag delen we een aantal van de belangrijkste inzichten. Benieuwd naar meer? De PowerPoints van de middag zijn op te vragen via bureau@vrijzinnigen.nl.

Fondsen werven – hoe pak je dat aan?

Bertram Westera (2Select Fondsenwerving) begeleidt al jaren kerken en goede doelen bij het vinden van financiering. Hij deelde zijn tips om externe middelen aan te vragen.

Wanneer besluit je om te stoppen?

Lia Hol, oud-voorzitter van afdeling Renkum, vertelde openhartig over het sluiten van 'haar' afdeling. Wat is het juiste moment voor zo'n ingrijpende beslissing? En hoe neem je op een zorgvuldige manier afscheid van elkaar, van het gebouw en de gemeenschap?

Ruimte in je begroting creëren

Diederik von Meyenfeldt, voorzitter van Vrijzinnigen Nederland, ging in gesprek over de mogelijkheden om (structureel) meer financiële ruimte te krijgen door de inzet van eigen middelen en over begeleiding vanuit de landelijke vereniging.

'Hoe onderhouden we onze mooie tuin?'

De Kapel in Bloemendaal heeft een prachtige tuin vol bloemen, planten en fijne plekken om elkaar buiten te ontmoeten. Maar de tuin vroeg om wat extra aandacht: er moest geschoffeld, gesnoeid en tegels gewipt worden.

Een lokale oproep bracht enthousiaste buurtbewoners op de been én leverde vervolgens iets moois op: een samenwerking met een lokaal ontmoetingscentrum voor mensen met dementie.

Vanaf september 2025 verwelkomt De Kapel elke woensdagmiddag mensen met een 'haperend brein', beginnende dementie of Alzheimer om mee te tuinieren.

De tuin groeit zo steeds meer uit tot een geliefde plek in de buurt. Senioren, buurtgenoten en vrijwilligers vinden elkaar hier en genieten samen van de rust, frisse lucht en het groen.

“Bedenk: een fonds wíl graag financiële steun bieden. Ze zijn op zoek naar redenen om jouw plan te steunen”

Bertram Westera, mede-oprichter van 2Select Fondsenwerving, helpt al jaren kerken, diaconale stichtingen en goede doelen bij het aanvragen van financiële steun. Als geen ander weet hij: een goed idee maakt nog geen sterk plan. Het helpt om niet zelf het wiel te hoeven uitvinden. Bertram deelde de belangrijkste tips én valkuilen bij fondsenwerving.

Waarvoor kun je financiële steun aanvragen?

Voor meer dan je misschien denkt. Er zijn fondsen die graag bijdragen aan:

- Gebouwen – zoals restauratie, verduurzaming, multifunctioneel gebruik of toegankelijkheid
- Projectkosten – bijvoorbeeld voor een projectwerker of activiteiten die zichzelf (nog) niet terugverdienen

Bij welke fondsen moet je aankloppen?

De vraag die hem het vaakst gesteld wordt – maar volgens Bertram niet de juiste. Een aanvraag is altijd maatwerk. Elk fonds heeft zijn eigen missie, voorwaarden en budget. Vraag je daarom eerst af: waar raakt mijn project aan de doelen van een fonds? Wil je een rolstoeltoegankelijke ingang realiseren? Zoek fondsen die inzetten op inclusie en toegankelijkheid. Organiseer je jongerenactiviteiten? Kijk dan eens naar fondsen gericht op mentaal welzijn of talentontwikkeling.

Wat staat er in een goede aanvraag?

Fondsen reageren positief op aanvragen die laten zien dat je plan doordacht én haalbaar is. Let daarbij op de volgende elementen:

- Een duidelijke tijdlijn met een concreet eindresultaat.
- Een helder doel: laat zien hoe de investering bijdraagt aan een bredere missie.
- Financiële impact: de kosten dalen, opbrengsten stijgen, óf meerdere partijen dragen mee in lasten/risico.
- Realistisch én ambitieus. Niet te klein denken, maar ook niet te groot.
- Werken in fases met behapbare tussendoelen.
- Aansluiten bij actuele ontwikkelingen of maatschappelijke thema's.
- Vrijwilligers inzetten waar het kan, professionals waar het moet.

Wat kun je beter niet doen in een aanvraag?

Fondsen haken vaak af bij aanvragen met één van de volgende valkuilen:

- “We willen vooral blijven bestaan”. Voortbestaan is geen doel op zich.
- Geen duidelijke toekomstvisie. Bijvoorbeeld wel verbouwen, maar inhoudelijk niet vernieuwen.
- Geen, een te mager of onrealistisch exploitatieplan.
- Te klein denken. Weinig impact op weinig mensen.
- Te groot denken. Doen alsof één project alle wereldproblemen gaat oplossen.
- Aanvragen voor zaken waar je voor had kunnen sparen, zoals een jubileumfeest.
- Uren voor professionals aanvragen voor werk dat ook door vrijwilligers gedaan kan worden.

Afscheid nemen van een afdeling: ervaringen uit Renkum

Lia Hol was voorzitter van de Vrijzinnigen in Renkum. Door een kleiner wordende gemeenschap en te weinig mensen die bestuurlijke taken wilden oppakken, besloot de afdeling te stoppen. In haar terugblik deelt Lia wat er allemaal op je afkomt als bestuur – en wat ze achteraf graag eerder had geweten.

Lia kijkt terug op een intensieve maar leerzame periode. Haar achtergrond in bedrijfskunde en religiewetenschappen bleek voor haar verrassend waardevol. Want een afdeling opheffen vraagt zowel om zakelijke scherppte als om menselijke zorg. Je hebt te maken met financiën, eigendommen én met emoties, herinneringen en afscheid.

Formele zaken regelen

Nog vóórdat het officiële besluit valt, raakt een afdeling vaak al steeds leger. Het stoppen hangt al een tijdje in de lucht. Er zijn veel gesprekken over de toekomst gehouden en is veel geprobeerd om vitaal te blijven. Sommige mensen vertrekken daarom naar andere gemeenschappen. In Renkum waren er nog zo'n veertig leden over; twintig mensen bezochten wekelijks de zondagsviering. Maar juist in de eindfase heb je eigenlijk nog menskracht nodig om alle formele zaken goed af te ronden. Achteraf hadden ze het besluit om te stoppen toch net iets te laat genomen.

Pastoraal proces

Waar je papierwerk en andere formele zaken misschien nog kunt uitbesteden, moet je het afscheid toch echt met elkaar vormgeven. Liefst op een manier die past bij de waarden die je al die jaren hebt hooggehouden. In Renkum hadden ze het geluk dat de voorganger bereid was daar samen met hen in op te trekken. Samen organiseerden ze bijpraatmomenten, gingen ze bij alle leden op bezoek en sloten ze af met gezamenlijke vieringen en een ritueel dat bij hen paste. Heel belangrijk, zegt Lia: onderschat dat niet. Ook moet je nadenken over mogelijkheden om elkaar binnen de gemeenschap in de toekomst ook te kunnen blijven ontmoeten.

Vergeet de voorganger niet

Als bestuur ben je ook opdrachtgever. Je besluit dus niet alleen voor jezelf, maar ook voor de voorganger. Die heeft ineens een ander takenpakket én weet dat zijn of haar baan stopt. Samen moet je het pastorale rouwproces regisseren, terwijl de voorganger – en het bestuur – ook door hun eigen rouwproces gaat. Dat is niet makkelijk.

Lees het vervolg op de volgende pagina

Je moet elkaar blijven vinden; samen moet je allerlei dingen blijven regelen. Als bestuur krijg je te maken met het beëindigen van het contract en het organiseren van een afscheid voor de voorganger. Ook kan het zomaar gebeuren dat de voorganger al ander werk heeft gevonden terwijl je als bestuur hoopt nog samen dingen te regelen.

Verkoop gebouw

De Renkumse Rijnkapel uit 1932 moest verkocht. Dat was spannend: aan wie geef je zo'n vertrouwde en bijzondere plek door? Hoe voorkom je dat je het verkoopt aan een partij die er vooral op uit is winst te maken? Uiteindelijk kozen ze voor BOEi, een organisatie die (religieus) erfgoed een nieuwe bestemming geeft. BOEi was van plan het gebouw als betekenisvolle plek in de samenleving te behouden. Daarmee voelde het alsof de kapel in goede handen bleef.

Bij de verkoop van het gebouw zijn er veel stappen en opties. Vaak, en ook in het geval van Renkum, heeft niemand in het bestuur dit eerder gedaan. Van het laten taxeren, tot het afwegen van alle andere opties dan verkoop, en het uitzoeken of de geïnteresseerde partijen ook de goede zijn – alles bij elkaar kost het veel tijd en energie. En wat als de geïnteresseerde partij er woningen of een cultuurcentrum van willen maken, maar jij – of een ander bestuurslid – hebt een andere voorkeur? Of als de vermoeidheid toeslaat en je uiteindelijk denkt: wie het eerst komt, wie het eerst maalt? Bij dit soort vragen sta je van tevoren misschien niet stil.

Terugblik

Al met al wordt er veel van een laatste bestuur gevraagd: procedurele zorgvuldigheid, gevoel voor pastoraal proces, acceptatie van de gebrekkigheden van het eigen bestuur, ruimte geven aan emoties én koers houden, zorg voor de voorganger. Lia's lessen? Laat je begeleiden. Vraag hulp, ook van je eigen leden. En wacht niet te lang – zorg dat het proces past bij wie je als gemeenschap al die jaren bent geweest.

Gesprek met Diederik Von Meyenfeldt over gebouwen en ondersteuning vanuit het landelijk bestuur

Met veel bevlogenheid zet Diederik von Meyenfeldt zich al jarenlang in voor Vrijzinnigen Nederland. Vanuit zijn ervaring ging hij met de aanwezigen in gesprek over manieren om financiële ruimte te creëren: van de verhuur van gebouwen tot samenwerking tussen lokale afdelingen en de rol van de landelijke vereniging. Aan tafel werden voorbeelden gedeeld en concrete ervaringen uitgewisseld. Heeft u vragen over (het besturen van) uw afdeling? Diederik staat altijd open voor een gesprek.

'Structuren van Zingeving' bij ZINcentraal

Podcast ZINcentraal nodigde Ward en Ellen uit om in gesprek te gaan over het programma Structuren van Zingeving. Welke nieuwe vormen van zingeving en ontmoeting ontstaan in tijden van verandering en versnelling? En wat kunnen traditionele verbanden daarvan leren en hieraan toevoegen? De aflevering werd opgenomen in de prachtige Walkartkerk in Zeist. Veel dank aan de Walkartgemeenschap en Marian voor de gastvrijheid!

Benieuwd? Bekijk de aflevering [hier](#).